

аналізу інформації, представлення результатів з використанням сучасних технологій.

Електронне навчання не лише підсилює інноваційну діяльність учасників навчального процесу та створює основу для конкурентоздатності тієї чи іншої установи на ринку освітніх послуг, а й визначає напрями професійного зростання викладача, його творчого пошуку та сприяє професійному встановленню студентів.

ДЖЕРЕЛА

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 648 с.
2. Зайцева О. Г. Проектирование и реализация учебной информации в образовательном пространстве современного вуза на основе принципа интеграции: дис. канд. пед. наук / О. Г. Зайцева. – Ставрополь, 2002. - 171 с.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ WEB-ОРІЄНТОВАНИХ І МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Коваленко В.В.

*Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,
м. Київ*

Нині освіта України потребує нових підходів до навчання і виховання молодого покоління. Особливого значення набуває формування соціальної компетентності молодших школярів, оскільки ця компетентність визначає успішність в їх повсякденному житті. На сьогоднішній день одним із головних завдань вчителів і батьків є створення сприятливих умов для формування соціальної компетентності школярів у їх повсякденному житті. У [9] зазначено, що в сучасних умовах інформатизації суспільства за допомогою соціальних сервісів, що представлені у мережі Інтернет, створені можливості для ефективної соціальної реалізації особистості кожної людини.

Проаналізувавши наукову літературу, визначено, що певні аспекти впливу мультиплікаційної продукції на розвиток дитини висвітлено у роботах [1; 2; 4; 6; 7], особливості використання електронних соціальних мереж у роботі зі школярами розглянуто у працях [3; 9] проте проблема використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій у формуванні соціальної компетентності учнів початкової школи досліджена недостатньо і тому потребує більш детального вивчення.

Окреслимо детальніше кілька напрямів використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій у формуванні соціальної компетентності учнів початкової школи, які ми вважаємо актуальними і рекомендуємо часткового вирішення окресленої проблеми.

1. Мультиплікаційна продукція як засіб формування соціальної компетентності молодших школярів

У публікації [1] зазначено, що важко уявити життя сучасної дитини без перегляду мультфільмів, що за впливовістю на свідомість можуть в багатьох випадках позмагатися навіть із батьками та іншими значимими чинниками виховного впливу [1, с. 105]. Саме мультфільм став сьогодні для дитини одним із основних носіїв і трансляторів уявлень про світ, відносини між людьми і норми їхньої поведінки. Вони стають темою для обговорення в групі однолітків, сюжетом гри і засобом залучення дитини до культури [7, с. 7]. Наразі мультиплікаційна продукція заповнила серця не тільки маленьких глядачів, але й їх батьків. За визначенням вчених мультиплікаційна продукція – це вид кіномистецтва, який створюється шляхом зйомки послідовних фаз руху мальованих або об'ємних об'єктів. Сучасні мультфільми будують особливу художню умовну форму відображення реальності, вони мають такі засоби для зображення фантастичних подій і саме цим приваблюють глядачів. Мультфільми можна розглядати як потужний засіб впливу на маленького глядача. З перегляду мультфільмів дитина черпає значну кількість інформації художньо-естетичного, морально-етичного та пізнавального характеру. Яскравість образів, посилений музичний супровід мультфільмів доносять до дитячої свідомості велику кількість різноманітної інформації [6].

Психологами і педагогами вже доведено, що хоч сюжет більшості мультфільмів на перший погляд простий і наївний, але часто він приховує в собі серйозні, філософські теми. Подій, хід сюжету та поведінка героїв, наштовхує дітей на роздуми, в результаті яких вони розвиваються.

Підтверджуємо, що величезний вплив на формування соціальної компетентності молодших школярів мають засоби масової інформації і комунікації. Широку популярність нині мають телевізійні та Інтернет канали, що постійно транслюють мультиплікаційні фільми. Батькам зручно, увімкнути один мультиплікаційний канал, зайнявши дитину на певний проміжок часу для вирішення своїх справ, не замислюючись над тим, який вплив вони здійснюють на дитину [4]. Результати різних досліджень доводять, що не всі батьки відповідально ставляться до відбору медіа-продукції, яку переглядають їхні діти, розуміючи, що, на жаль, далеко не кожний мультфільм у сучасному медіа-просторі може позитивно впливати на культурну соціалізованість та моральну свідомість дитини [1, с. 105]. Погоджуємося із таким висновком і підтвердимо його власним досвідом спостереження за сім'ями, що виховують дитину молодшого шкільного віку.

Тому, наголосимо, що застосовуючи мультиплікаційну продукцію як засіб формування соціальної компетентності молодших школярів, потрібно заздалегідь підготувати і налаштувати учнів на перегляд обраного мультфільму, продумати питання для обговорення дій героїв та інше, цим самим створивши сприятливі умови для формування соціальної компетентності учнів [2].

2. Мультимедійні презентації у формуванні соціальної компетентності учнів початкової школи

Погоджуємося із думкою висловленою у роботі [8], про те, що основними напрямками соціально-педагогічної діяльності школи з формування здорового способу життя в молодших школярів є неперервність впливу на процес формування в молодших школярів здорового способу життя, повноцінне викладання предмета «Основи здоров'я», створення емоційно й фізично сприятливого середовища в школі та сім'ї, високий професіоналізм учителя, використання інноваційних й інтерактивних методів у навчально-виховному процесі, необхідність спільної діяльності батьків, медиків, психологів і вчителів та ін. [8]. Вчителі самі створюють різноманітні мультимедійні презентації і використовують їх для інформаційної підтримки навчально-виховного процесу та здійснення соціально-педагогічної роботи зі школярами. Молодші школи (за допомогою батьків чи родичів) теж можуть створювати мультимедійні презентації, як виконання певних проектів на окреслену педагогічним працівником тематику. Цікавими для дітей можуть бути завдання щодо висвітлення тематики: я та моя сім'я; мої друзі, моя велика родина; моя мрія; традиції моєї сім'ї; традиції нашої країни; мої захоплення та ін. Подібні проекти позитивно вплинуть на формування соціальної компетентності учнів початкової школи.

3. Застосування електронних соціальних мереж у розвитку соціальної компетентності школярів

У публікації [5] наголошено, що суспільство потребує особистостей, які вміють пропонувати нові ідеї, бути лідерами, організовувати інших і викликати в них ентузіазм та енергію, таких людей називають соціально обдарованими [5]. Наша держава, також зацікавлена у творчих неординарних людях, які спроможні створити нові проекти, ідеї, задля вирішення різноманітних нестандартних задач. Погоджуємося із зазначеним у роботі [5], що умовах культурного та духовного оновлення життя країни важливим є модернізація освіти щодо виховання обдарованих. Нині, виникли нові завдання перед науковцями і педагогами, що стимулюють до творчих пошуків нестандартних, оригінальних рішень педагогічних проблем, прискорюють розвиток сучасних навчальних технологій, модернізованих виховних ідей, форм і методів, навчання та виховання [5, с. 50].

Розглянемо детальніше роль, що відіграють електронні соціальні мережі, як засіб для розвитку соціальної компетентності обдарованих учнів. Важливою проблемою є підготовка та підвищенням кваліфікації вчителів, соціальних педагогів, шкільних психологів, оскільки саме вони виконують важливу роль у реалізації освітніх перетворень. Саме під час навчання у ЗНЗ і відбувається соціалізація обдарованої особистості та формування соціальної компетентності. Тому, актуальним, є пошук сучасних засобів соціалізації для адаптації обдарованих особистостей у суспільний простір, а саме електронні соціальні мережі можуть стати потужним інструментом у вирішенні даної проблеми.

На підставі власного досвіду роботи та аналізу літератури [3; 9] визначено, що електронні соціальні мережі: започаткували нові форми взаємодії та комунікації людей у суспільстві; їх можна використовувати як освітнє середовище, де учасники отримують безліч відомостей, матеріалів у будь-який час та за комфортних обставин, також мають можливість поспілкуватися з друзями і переглянути стрічки новин; вони відіграють важливу роль у процесі соціалізації дітей та для розвитку інформаційно-комунікаційної і соціальної компетентності школярів. До переваг [3; 9] використання електронних соціальних мереж у роботі з обдарованими учнями (та їх батьками) можна віднести: комунікація (особисті повідомлення, групи закриті і відкриті, чат) між учнями і педагогічними працівниками (вчителями, соціальними педагогами, психологами), між однокласниками та учнями з паралельних класів тощо; створення власного контенту (розважального, розвивального, навчального, оцінювального тощо); організація опитувань, обговорень, дискусій, фокус-груп, миттєве оцінювання матеріалів тощо; швидке завантаження матеріалів (фото, відео, аудіо, малюнки, тексти тощо) та використання цих матеріалів (можливість редагувати, скопіювати, зберегти, видалити, переслати); наявність сервісу «новини» для вчасного ознайомлення із оновленим матеріалом, що був завантажений до електронної соціальної мережі та ін. [9]. Із розглянути нами електронних соціальних мереж «Фейсбук» та «ВКонтакте» визначено, що їх користувачі можуть відвідати різноманітні групи та сторінки у відповідності зі своїми запитам. Групи та сторінки вміщують багато матеріалів (фото, відео, малюнки, звіти робіт обдарованих учнів та педагогів тощо) і стосуються різноманітної тематики, також, веденням цих груп займаються як педагогічні працівники, так і самі обдаровані діти та молодь. Окрім цього, розміщені відомості та контактні дані фондів, організації, шкіл, позашкільних заходів, клубів, центрів, секцій тощо, і новини та анонси запланованих заходів, що може бути цікавим для обдарованих учнів і педагогічних працівників, які з ними працюють [9]. Вважаємо, що ці відомості, дані та матеріали можуть бути корисними для педагогічних працівників, які ще тільки починають використовувати електронної соціальної мережі у роботі зі школярами та їх батьками.

В результаті проведеного дослідження робимо висновок, що важливим є підвищення кваліфікації педагогічних працівників і батьків учнів початкових класів щодо використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій як засобу формування соціальної компетентності учнів початкових класів. Отже, під основними напрямками використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій розуміємо: використання мультиплікаційної продукції, мультимедійних презентацій та електронних соціальних мереж та їх сервісів. А часткове вирішення окресленої проблеми можливо шляхом проведення семінарів і тренінгів для педагогічних працівників і батьків щодо різних аспектів використання окреслених засобів з метою формування соціальної компетентності учнів початкових класів.

ДЖЕРЕЛА

1. Гавриш Н.В. Вплив мультфільмів на формування моральної свідомості у дітей // Н.В. Гавриш, Г.А. Клокова / Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. – Ч. II. № 13 (272). – С. 103 – 110.
2. Коваленко В.В. Про використання мультиплікаційних фільмів у роботі з молодшими школярами [Електронний ресурс] / В.В. Коваленко / II Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених «Наукова молодь – 2014». – Режим доступу: http://conf.iitlt.gov.ua/Images/Files/tezu%20Kovalenko_111_1418766985_file.doc.
3. Коваленко В.В. Актуальність застосування електронних соціальних мереж у роботі зі школярами, які мають функціональні обмеження [Електронний ресурс] / В.В. Коваленко, О.М. Коваленко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – №6 (50). – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua>.
4. Коваленко В.В. Сучасна мультиплікаційна продукція, як засіб формування соціальної компетентності дітей молодшого шкільного віку [Електронний ресурс] / В.В. Коваленко // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології у виробництві та освіті: стан досягнення перспективи розвитку», 2015. – Режим доступу : <http://conference.ikto.net/-public/accepted>.
5. Освітнє середовище як чинник становлення обдарованої особистості: монографія / Р.О. Семенова, О.Л. Музика, Д.К. Корольов та ін.; [за ред. Р.О. Семенової]. – К.-Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 228 с.
6. Сітцева М.В. Роль мультиплікації у розвитку дитини в умовах інформаційного суспільства [Електронний ресурс] // М.В. Сітцева / Матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. – Режим доступу : <http://www.inforum.in.ua/conferences/12/2/12>.
7. Смирнова Е.О. Психолого-педагогическая экспертиза мультфильмов для детей и подростков // Е.О. Смирнова, М.В. Соколова / Культурно историческая психология. – 2014. – Т. 10. № 4. – С. 4 – 11.
8. Черній В.П. Соціально-педагогічна діяльність початкової школи як засіб формування в учнів здорового способу життя / Черній В.П. / Науковий вісник Волинського нац. університету імені Лесі Українки. – №13. – 2010. – С.290-294.
9. Яцишин А.В. Роль електронних соціальних мереж у розвитку соціальної компетентності обдарованих учнів / Яцишин А.В., Коваленко В.В. // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2016. – №9 (52). – С. 33-37.